

AUKN pripravlja kadrovsko čistko v Triglavu, Pošti, HSE, NKBM, Petrolu, PDP

**Vesna Vuković
Suzana Rankov**

Ljubljana – Napovedi, da bo Agencija za upravljanje kapitalskih naložb države (AUKN) nadaljevala z grobimi in neutemeljenimi posegi v gospodarstvo, se uresničujejo.

To je posledica zlasti neukrepanja vlade in njenega premiera **Boruta Pahorja** ob spornem posegu AUKN kot upravljalca državnega premoženja v procese dokapitalizacije NKBM in še nekaj drugih primerov. Zaradi neposlušnosti so zdaj na odstrelu člani nadzornih svetov največjih podjetij v pomembni državni lasti – Zavarovalnice Triglav, Petrola, Holdinga Slovenske elektrarne, Pošte Slovenije, NKBM in PDP. Kot vse kaže, gre v ozadju v prvi vrsti za osebne obračune in celo zasebne interese posameznikov, zaposlenih na AUKN. Namen, zaradi katerega je bila agencija ustanovljena – dosledno uveljavljanje načel korporativnega upravljanja z nepolitičnim, preglednim in predvidljivim upravljanjem državnega premoženja – se je tako že povsem izrodil.

Akreditacijska komisija se je za zdaj uprla menjavam

O predčasnih zamenjavah nadzornikov je že na torkovi seji razpravljala akreditacijska komisija, ki je posvetovalno telo AUKN pri izbiri primernih kandidatov za nadzorne svete. Vodstvo agencije je namreč komisijo zaprosilo za izpeljavo nominacijskih postopkov, ki so potrebni pred oblikovanjem predlogov za glasovanje o novih članih nadzornih svetov na skupščinah. Toda po naših informacijah se je komisija uprla argumentom za predlagane menjave. Zdaj je na potezi svet agencije pod vodstvom **Alje Markovič Čas**, da prepreči neutemeljene kadrovske čistke v gospodarstvu.

Najbolj drastično namerava AUKN poseči v Slovensko odškodninsko družbo (Sod) in Kapitalsko družbo (Kad), katerih edina ustanoviteljica je država. S spremembami statuta bi omejili pooblastila vodstvom, tako da bi za glasovanje na skupščinah podjetij, katerih knjigovodska vrednost presega 5 milijonov evrov, potrebovali soglasje svojih nadzornih svetov.

Glede na dosedanjo prakso AUKN je v naslednji fazi pričakovati zamenjavo v nadzornih svetih Kada in Soda, niso pa izključene menjave obeh uprav. Po trditvah naših virov je želela agencija že v torek v enem dnevu sklicati skupščino Soda in spremeniti statut, vendar do skupščine še ni prišlo.

Ob tem je potrebno opozoriti, da je nedavno AUKN že poskušala omejiti pooblastila Sodu in Kadu, tako da bi lahko na skupščinah družb samostojno odločala tudi v njunem imenu. Toda poslanci so določili, da lahko AUKN na skupščinah glasuje zgolj v imenu in za račun Soda in Kada, saj imata paradržavna sklada svoje zakonske obveznosti, ki niso nujno skladne z željami agencije, in svoji poslovodstvu, ki sta za razliko od vodstva agencije za poslovanje podjetij tudi odškodninsko odgovorni po zakonu o gospodarskih družbah.

Grašičevi apetiti po Petrolu

Poleg ostrejših pogojev za člane uprav Kada in Soda želi agencija prepovedati

tudi njihovo sodelovanje v nadzornih svetih podjetij. Drugačna merila imajo očitno za svoje zaposlene, saj je na primer **Igor Salamun**, zaposlen na AUKN, sočasno pa član nadzornega sveta HSE. V ozadju poznavalci razmer vidijo predvsem željo, da bi direktorja Soda **Tomaža Kuntariča** umaknili iz nadzornega sveta Petrola in na njegovo mesto imenovali svojega človeka. Poseben interes za dogajanje v Petrolu pa po trditvah naših virov zadnje čase kaže član uprave AUKN **Daniilo Grašič**. Ko se je v času vlade Janeza Janše država dogovarjala o vstopu Lukoila v Petrol, je Grašič po neuradnih informacijah sodeloval na strani Lukoila. Zdaj se v Petrolu zopet obetajo lastniške spremembe, saj je skupina delničarjev na čelu z Istrabenzom že začela s postopkom prodaje približno petine Petrola. Zato se zastavlja vprašanje, ali Grašičevo zanimanje za Petrol ni povezano z interesnimi skupinami, ki želijo sodelovati pri lastniških spremembah v naši največji naftni družbi, medtem ko za Kuntariča velja, da kot nadzornik Petrola deluje izključno v interesu družbe in ni dovzeten za nikakršna navodila.

Zaradi razburjenja, ki so ga povzročile napovedane spremembe statotov

Kada in Soda, so na agenciji včeraj nekoliko omilili svoja stališča. Tako naj bi prepoved sodelovanja v nadzornih svetih veljala samo za nova imenovanja, medtem ko naj bi za nazaj veljala samo pri povezanih družbah. Če bo takšna sprememba sprejeta, bosta morala **Tomaž Kuntarič** in predsednik uprave Kada **Borut Jamnik** odstopiti iz nadzornega sveta PDP, ki naj bi postal v prihodnje ključen vzvod države za sanacijo podjetij v težavah.

Neposlušnost kot razlog za menjave v Triglavu in NKBM

Pri napovedanih menjavah v nadzornih svetih Zavarovalnice Triglav, HSE, NKBM in Pošte Slovenije pa gre, kot vse kaže, poleg želje po neposrednem obvladovanju teh družb tudi za osebne zamere. To je še posebej očitno v primeru Zavarovalnice Triglav, kjer želi AUKN po neuradnih informacijah zamenjati Boruta Jamnika, docenta na ljubljanski ekonomski fakulteti **Aljošo Valentinčiča** in **Antona Ribnikarja** iz NLB. Razlog naj bi bilo njihovo upiranje zahtevi AUKN, da se ustavijo postopki dokapitalizacije Zavarovalnice Triglav. V neformalnih pogovorih člani

vodstva AUKN celo prostodušno priznavajo, da je zamenjava treh nadzornikov Triglava potrebna zaradi njihove neposlušnosti in ker se ne želijo ukloniti željam agencije, čeprav so vsakršna navodila članom nadzornih svetov v nasprotju z zakonodajo in smernicami korporativnega upravljanja. Po naših informacijah je sicer nadaljevanje priprav na dokapitalizacijo na zadnji seji podprl tudi **Uroš Slavinec**, predsednik uprave Heliosa, vendar se zanimivo ni znašel na seznamu za odpoklic. Spomnimo še, da predsednica uprave agencije Dagmar Komar prihaja iz Triglava, do uprave katerega naj bi gojila precejšnje zamere, saj so ji med drugim v lanskem letu tako kot vsem vodilnim želeli znižati plačo. Neposlušnost pa bo očitno razlog tudi za odpoklic nadzornikov NKBM.

Na skupščini Pošte Slovenije bo AUKN odločala o imenovanju nadzornika, ki bo zaradi odstopa nadomestil **Mojco Golc Goropečnik**, poleg tega pa želi predčasno odpoklicati tudi predsednika nadzornega sveta **Klemna Grošlja**. Agencija mu očita konflikt interesov zaradi zaposlitve na ministr-

stvu za gospodarstvo, ki je resorno ministrstvo za Pošto. Toda razlogi za zamenjavo so brez dvoma povezani z različnimi pogledi na razčiščevanje nepravilnosti vodstva Pošte na čelu z **Alešem Haucem**, ki ima podporo AUKN. »Že večkrat sem pozval AUKN, da mi pojasni moj domnevni konflikt interesov. Kakšen vpliv ima nadzorni svet pri poslovanju Pošte Slovenije, pa je bilo najbolj vidno, ko je AUKN brez naše vednosti prisilil podjetje v nakup dokapitalizacijskih delnic NKBM,« je komentiral Grošelj.

Pri HSE je agencijo po naših informacijah zmotil predsednik nadzornega sveta **Drago Dolinar**, redni profesor na mariborski fakulteti za elektrotehniko. Tudi njemu očitajo konflikt interesov, saj je tudi član nadzornega sveta Elektra Slovenije. Tudi če bi privolili v to utemeljitev, pa bi bilo pričakovati, da bi Dolinarju omogočili, da se odloči, kateremu nadzornemu svetu bi se odpovedal. Zato se zdi bolj verjetno, da si v AUKN želijo predvsem umakniti nadzornika, ki je trn v peti močnim energetskim lobijem, povezanim z gradnjo bloka 6 TEŠ, s katerimi sodelujejo posamezniki iz agencije.

vesna.vukovic@dnevnik.si
suzana.rankov@dnevnik.si

Borut Bratina: Gre za premoženje vseh državljanov

»Razlog za predčasno zamenjavo članov nadzornih svetov nikakor ne more biti, da nadzorniki niso poslušni lastnikovim navodilom, to je v nasprotju s prakso dobrega korporativnega upravljanja. Razlogi za zamenjavo morajo biti predvsem v korist družbe. Če gre za državno podjetje, pa se morajo upravljalci v prvi vrsti zavedati, da lastnik ni ena oseba, ampak je to premoženje vseh državljanov. To pomeni, da morajo ravnati po najvišjih profesionalnih standardih in s takšno skrbnostjo kot upravljalci skladov, vsekakor pa ne na podlagi subjektivnih ocen. Ne sme iti za to, kdo je močnejši in pomembnejši, ampak bi morali vsi delati v korist družbe in upravljalci v dobro državnega premoženja,« je opozoril **Borut Bratina**, sicer predsednik Akreditacijske komisije, posvetovalnega organa AUKN. Kot edino možnost, pri kateri bi se upravljaec lahko skliceval, da nadzorniki ne spoštujejo usmeritev lastnika, je omenil nespoštovanje strategije lastnika. Toda, kot je znano, državni zbor še ni sprejel strategije upravljanja s kapitalskimi naložbami države in zato AUKN zamenjav ne more utemeljiti z morebitnim neupoštevanjem strategije države. Kot je še poudaril Bratina, je nesprejemljivo in v nasprotju z zakonom o gospodarskih družbah, da bi upravljaec premoženja sploh dajal navodila nadzornikom in upravam. Navodil namreč organom upravljanja in nadzora ne sme dajati niti skupščina, kaj šele posamični delničar.

Tudi predsednica sveta AUKN **Alja Markovič Čas** se strinja, da zaposleni na AUKN ne smejo dajati navodil članom nadzornih svetov ali uprav. »Absolutno ni sprejemljivo, da bi bilo neupoštevanje navodil ali kakšni subjektivni razlogi podlaga za zamenjave nadzornikov. Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države je glede teh vprašanj nedvoumen.« Napovedala je, da bo na današnji seji sveta zahtevala pojasnila o razlogih za napovedane zamenjave.

AUKN ne pojasnjuje konkretnih menjav

Očitno bo ravno napovedano ugotavljanje domnevnih konfliktov interesov argument AUKN za menjave še drugih nadzornikov, ki posameznikom iz AUKN niso všeč ali ne želijo ustreči njihovim interesom. Na agenciji, ki je upravljanje kapitalskih naložb države prevzela lani oktobra, bodo namreč pred letošnjimi skupščinami preverili, ali so nadzorniki v konfliktu interesov oziroma ali so sestave nadzornih svetov dovolj strokovne. To kažejo tudi njihova včerajšnja pojasnila. Namesto pojasnil o razlogih za konkretne menjave v omenjenih nadzornih svetih, so nam odgovorili, da je njihova dolžnost preveriti obstoječe sestave nadzornih svetov.

»Finančno-gospodarska kriza je jasno pokazala, da nekateri nadzorni sveti (tudi finančnih subjektov) niso izvajali učinkovitega nadzora in opravljali kritične presoje odločitev uprav ter se zavedali obsega tveganj, ki so jih sprejemali. Zato bo AUKN skrbela za tako sestavo nadzornih svetov, ki bodo zagotavljali kakovostni nadzor in bodo heterogeno sestavljeni ter da bodo člani poleg zakonskih izpolnjevali še naslednja merila: osebna integriteta in poslovna etičnost, izobrazba, delovne izkušnje in ustrezno strokovno znanje, da pri svojem delu upoštevajo dolgoročni interes družbe, da so časovno razpoložljivi, niso ekonomsko, osebno ali kako drugače tesneje povezani z družbo ali njeno upravo, nimajo potencialnih konfliktov interesov, imajo dobro ime.« Informacije o konkretnih menjavah bodo znane, ko bodo oblikovani predlogi za posamezne skupščine.

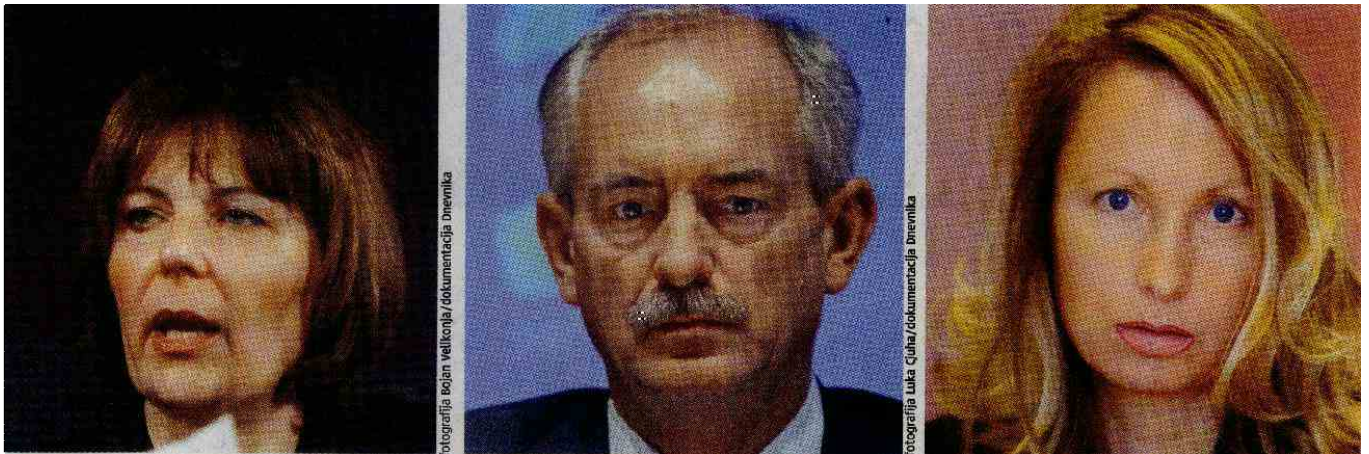
Stran / Page: 21

Doseg / Reach: 113000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 794 cm²

3 / 3

Uprava AUKN z Dagmar Komar (levo) na čelu načrtuje menjave številnih nadzornikov, imenovanih v času sedanje vlade. S strokovno avtoriteto bi jo lahko pri neutemeljenih menjavah ustavila le Borut Bratina (v sredini), ki vodi akreditacijsko komisijo AUKN, in zlasti svet agencije pod vodstvom Alje Markovič Čas (desno), ki mora upravi dati soglasje za uresničevanje glasovalnih pravic na skupščinah.